

GRAANOOGSTEN EN PRIJZEN TONEN WISSELEND BEELD

Jan Bolhuis

Nederland

De graanoogst in Nederland is weer achter de rug. De opbrengsten vallen over het algemeen wat tegen. Het areaal wintertarwe bedroeg dit jaar met 117.000 ha aanzienlijk meer dan vorig jaar (95.000 ha). Deze stijging is vooral het gevolg van veel betere zaaiomstandigheden dan in het najaar van 2000. Hierdoor is er het afgelopen voorjaar veel minder zomergraan gezaaid. Het areaal zomertarwe liep met 9.000 ha terug tot 19.000 ha en ook het areaal zomergerst daalde duidelijk en kwam op 54.000 ha. De inzaai in het voorjaar kwam overigens wat laat op gang, maar kon dankzij een aantal weken sterk drogend weer in korte tijd plaatsvinden. De daaropvolgende maanden waren neerslag en temperatuur gunstig voor de groei. Wel leidde het relatief donkere weer tot een minder goede korrelzetting en had het warme weer in juli een versnelde afrijping van het graan tot gevolg, wat ten koste ging van de opbrengsten. De oogstperiode werd gekenmerkt door een korte periode van zeer droog en warm weer. Een groot deel van de tarweoogst in het zuiden kon hierdoor snel worden binnengehaald. Vervolgens brak een periode met zeer veel neerslag aan. In de tweede helft van augustus trad er een aanzienlijke weersverbetering op waardoor de tarweoogst in het noorden in korte tijd kon worden afgerond. Hoewel de voorlopige oogstraming van het CBS uitgaat van een iets hogere opbrengst per hectare duiden berichten van de collecterende bedrijven daarentegen op lagere opbrengsten per hectare. In het zuiden zouden de opbrengsten 500 kg lager liggen dan vorig jaar en in het noorden zelfs 1.000 kg lager per hectare. De kwaliteit van de geoogste granen is over het algemeen goed. Het hectolitergewicht van de tarwe ligt in het zuiden tussen de 75 en 80 wat beduidend beter is dan in het noorden. De kwaliteit van de zomergerst is eveneens goed. Het eiwitgehalte ligt weliswaar iets hoger dan vorig jaar maar de geoogste gerst is grotendeels brouwwaardig.

Europese Unie

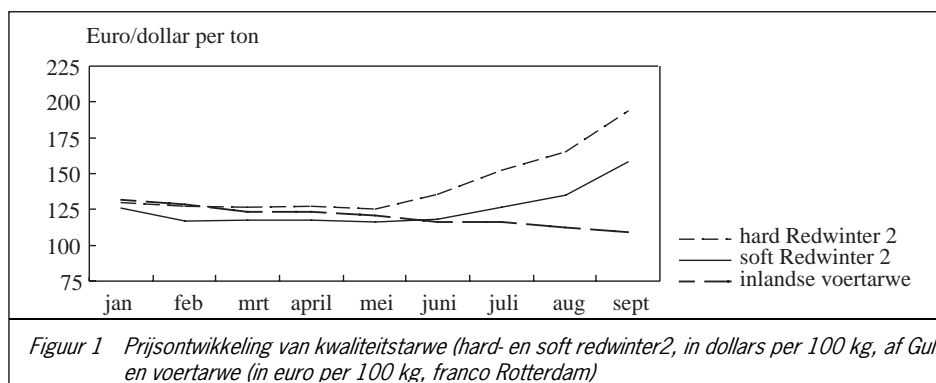
Het areaal zachte tarwe in de EU-15 is volgens voorlopige cijfers van Cocal in 2002 met meer dan 8% toegenomen tot ruim 14 miljoen hectare. De grootste toename kennen Frankrijk en Engeland. In Frankrijk is het areaal toegenomen tot bijna 5 miljoen hectare en in Engeland tot boven de 2 miljoen hectare. Het areaal wintergerst in de EU is daarentegen gedaald met ruim 3% tot 10,3 miljoen hectare. Zomergerst vertoont een zelfde beeld, namelijk een daling van bijna 2% tot ruim 6 miljoen hectare. De oppervlakten van de overige granen tonen weinig verandering ten opzichte van vorig jaar, met uitzondering van het areaal rogge, dat terugliep tot 1,1 miljoen hectare (-10%).

Het beheerscomité van de EU raamt na een voorlopige inventarisatie de graanproductie in de EU op bijna 210 miljoen ton (+7%), waarvan onder meer 93 miljoen ton zachte tarwe, 46 miljoen ton gerst en 40 miljoen ton maïs. De graanoogst in Frankrijk is van goede kwaliteit en wordt voorlopig geraamd op 69 miljoen ton dankzij een groter areaal en een hogere opbrengst per hectare. De Duitse graanoogst daarentegen wordt voorlopig geschat op 43,5 miljoen ton, wat ruim 12,5% lager is dan vorig jaar. Vooral in het noorden en oosten van Duitsland werd de oogst regelmatig onderbroken door hevige regenval. Een groot deel van de oogst is van matige kwaliteit en zal als voergraan worden afgezet. De oogst in Engeland zal zoals het zich laat aanzien fors hoger uitvallen dan vorig jaar.

Wereld

Terwijl de Russische graanoogst de afgelopen tijd enkele malen naar boven is bijgesteld en dit jaar hoger lijkt uit te vallen dan vorig jaar, is er wereldwijd toch sprake van tegenvallende oogsten. Aanhoudende droogte in Australië en ongunstige weersomstandigheden in Canada zijn redenen om de oogstverwachtingen

fors naar beneden bij te stellen. Ook in Noord-Amerika zijn door droogteproblemen de oogstverwachtingen getemperd. De kwaliteit van de geoogste tarwe is over het algemeen matig.

Prijsontwikkeling

Als gevolg van de droogte en kwaliteitsproblemen zijn de prijzen van kwaliteitstarwe de laatste maanden flink aangetrokken (figuur 1). Wel dient hierbij in ogenschouw te worden genomen dat de koers van de euro ten opzichte van de dollar vanaf januari tot en met september is opgelopen van 0,88 tot 0,98 eurocent. De prijs van Nederlandse voertarwe beweegt zich als gevolg van het ruime aanbod en de matige vraag in de EU op een laag niveau. De laatste weken is het aanbod wat minder dringend waardoor de prijzen licht oplopen maar veel speelruimte naar boven lijkt er vooralsnog niet te zijn. De vooruitzichten op de brouwergerstmarkt daarentegen zijn aanzienlijk beter. Door het krappe aanbod is de markt vast gestemd en worden partijen tegen oplopende prijzen verhandeld.